

CONCEPTVERSLAG van de vergadering van de commissie Ruimte en Groen, gehouden op 24 januari 2005 in het Provinciehuis te Utrecht

Aanwezig:

Dhr. M. van de Groep (voorzitter), dhr.mr. J.H. Ekkers (gedeputeerde), dhr.drs. J.P.J. Lokker (gedeputeerde), dhr.drs. W.J. Bos (PvdA), mw.drs. A.J. Dekker (D66), mw. L.C. Dekkers-Raadsen (CDA), mw. A.J.M. van Dongen (Groen Links), dhr.drs. C. de Heer (ChristenUnie), dhr. J.M. Kloppenborg (Groen Links), mw. J.C. Kramer (PvdA), dhr. C.J. van Kranenburg (ChristenUnie), dhr. M.F. van Leeuwen (SGP), dhr.mr. J.G.M. Reerink (PvdA), dhr.drs. R.G.P.M. Ruijs (CDA), dhr. P. Seldenrijk (CDA), dhr. J.L.N. Schreurs (PvdA), dhr. F.J. Vos (VVD), dhr.drs. R.E. de Vries (D66) alsmede dhr.ir. B.A. Witteman (SP);

Afwezig: mw. A. Jonkers-Cornelisse (SP), dhr.dr. R. Bisschop (SGP), mw. mr. M.N. Kallen (VVD), mw. P. Doornenbal-van der Vlist (CDA), dhr. B. de Vogel (VVD);

Van ambtelijke zijde aanwezig:

Dhr. L.C.A.W. Graafhuis (adjunct griffier) mw. B. Vet (commissiesecretaris) en mw. G. van Weerd (verslag).

---

1. Opening

De voorzitter, de heer Van de Groep, opent de vergadering met een woord van welkom. De berichten van verhindering worden doorgenomen.

2. Ingekomen stukken

- Brief van DLG uit oktober 2004 betreffende voortgang landinrichting RAK Kromme Rijn in verband met planologische onduidelijkheid streekplan en RSP
De heer Lokker rapporteert uitvoerig over een gesprek dat de heer Ekkers en hij hebben gevoerd met de heer J. Janssen, voorzitter van de landinrichtingscommissie RAK Kromme Rijn. Hij meldt dat de gesignaleerde knelpunten, die de voortgang van het project belemmerden, inmiddels zijn opgelost. Bekend is dat het rijk een aantal doelen voor de landinrichting niet meer wil financieren, met uitzondering van doelen betrekking hebbend op de EHS, water en recreatie. De RAK Kromme Rijn is vooral bedoeld voor structuurverbetering van de landbouw en komt derhalve niet meer in aanmerking voor financiering. Het pleidooi, om toch voor de eerste en tweede module financiering van het rijk te verkrijgen, heeft succes gehad; de derde module staat nog ter discussie. Binnenkort zal er met de minister van gedachten worden gewisseld over de landinrichting, de vele verplichtingen die zijn aangegaan en de financiële tekorten die zich voordoen. Daarna zal de heer Lokker opnieuw in gesprek gaan met de voorzitters van de landinrichtingscommissies. Vervolgens zal hij aan de commissie REG voorstellen doen om bv. extra financiële middelen voor de landinrichting beschikbaar te stellen of de prioriteiten in de landinrichting te gaan bijstellen.
De heer Reerink memoreert de noodkreet van HUL over de landinrichting in het algemeen. In dat licht gezien gaat hij ervan uit dat deze commissie een overzicht krijgt van de stand van zaken van alle landinrichtingsprojecten in de provincie Utrecht.
De heer Lokker zal de commissie laten weten welke ruimte het rijk heeft om projecten te financieren, in hoeverre de provincie projecten aanvullend wil gaan financieren en voor welke onderdelen de provincie de voortgang wil gaan financieren. De commissie krijgt zo een financieel beeld maar ook inhoudelijke informatie over de voortgang van de projecten.

- Bericht van de heer P. Verberne d.d. 22 januari jl. inzake hoogspanningskabels
Dit bericht wordt betrokken bij de bespreking van agendapunt 9.
- Memorandum inzake oranje lijst soorten. Dit bericht wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. Mededelingen

Geen bijzonderheden.

4. Verslag van 20 december 2004

Opgemerkt wordt dat bij de *afwezigen* moet worden toegevoegd: “mw.mr. M.N. Kallen (VVD)”. Met in achtneming van deze wijziging wordt het verslag van deze vergadering met bijbehorend wijzigingsblad vastgesteld.

De *lijst met toezeggingen* wordt doorgenomen. Een aantal punten is in behandeling of reeds afgewikkeld. Tevens komt het volgende naar voren:

- Presentatie meerjaren faunapassages, met indicatoren wordt verzet naar de vergadering van 28 februari a.s.
- Evaluatie subsidie Het Utrechts Landschap: wordt naar een volgende vergadering verzet.
- Regionale woningbouwprogramma's van de grond krijgen: niet de heer Streng maar de heer Ekkers zal zich hiervoor inzetten.
- Verstedelijkingsafspraken: gememoreerd wordt dat deze commissie reeds is geïnformeerd over de verstedelijkingsafspraken die met de regio Amersfoort en met het BRU zijn gemaakt. Dit punt wordt afgevoerd.
- Kleinschalige windturbinelocaties: wordt geagendeerd voor 28 februari a.s.
- Maatwerk voor het streekplan; wordt bij de monitoring betrokken.
- Overzicht Europese subsidies en besteding van Europese middelen: zal in de volgende vergadering worden gepresenteerd.
- Notitie over Landschapsfonds zal in de vergadering van 28 februari worden behandeld.
- Gelegenheid voor voorlichting en brainstorming over ontwikkelingsplanologie: de heer Ekkers licht toe dat alle PS-leden in april, bij voorkeur voorafgaand aan een commissievergadering, worden uitgenodigd voor een presentatie over ontwikkelingsplanologie met gelegenheid voor een brainstorming.
- Rijnenburg: De heer Ekkers memoreert dat er in de Tweede Kamer een motie is ingediend om de locatie Rijnenburg te schrappen, terwijl de provincie Utrecht de locatie Rijnenburg op de kaart wil houden. De provincie zal zich er maximaal voor in zetten om de locatie te handhaven teneinde daar 8.000 woningen te kunnen bouwen.

Het is de heer Vos gebleken dat Kamerleden zeer onvolledig geïnformeerd zijn over het standpunt van de provincie Utrecht over Rijnenburg. Zo merkte een lid van de Tweede Kamer op dat de provincie Utrecht tegenstander zou zijn van Rijnenburg. Ook werd opgemerkt dat de provincie Utrecht de pijlen maar op Almere moet gaan richten. De VVD staat op het standpunt dat de motie Rijnenburg van tafel moet. Echter, ook andere punten moet helder worden. Zijn voorstel is om in de vergadering van februari nader in te gaan op de Nota Ruimte, met name op de punten die de provincie Utrecht reganderen.

De heer Reerink memoreert dat het debat over de Nota Ruimte nog niet is afgerond. Voorts meldt hij dat de presentatie over het dotterlandschap hem vanuit RO optiek te weinig zicht biedt op het te voeren beleid o.a. in Rijnenburg. Hij vraagt hoe daarmee verder wordt omgegaan.

De heer Witteman verduidelijkt dat de Tweede Kamerfracties LPF en CDA de motie over Rijnenburg hebben ingediend. Ter nuancering van de uitlatingen van de gedeputeerde, wijst hij erop dat een aantal statenleden (ca. 15%) tegenstander is van de locatie Rijnenburg. De heer De Vries voegt eraan toe dat ook de gemeenteraad van Utrecht verdeeld is over Rijnenburg.

De heer Ekkers laat weten dat getracht wordt de onkunde bij Kamerleden over Rijnenburg weg te nemen. Hij beaamt dat er ook tegenstanders zijn van Rijnenburg, echter, de meerderheid van de provinciale staten van Utrecht en van de gemeenteraad van de stad Utrecht hebben een besluit over Rijnenburg genomen.

Hij bevestigt dat er nog een derde behandelingstermijn voor de Nota Ruimte moet worden afgewacht. Eind februari wordt deze nota in stemming gebracht. Momenteel wordt nagegaan in hoeverre het dotterlandschap in het streekplan kan worden ingepast. Daarover is nog geen besluit genomen.

De heer Ekkers is er op voor om ná afronding van de behandeling van de nota Ruimte in de Tweede Kamer, met deze commissie na te gaan wat de effecten van de nota zijn voor de provincie Utrecht.

5. Rondvraag

- * De heer Ruijs vraagt een toelichting op de visie van GS ten aanzien van de megasupers, dit naar aanleiding van het besluit van de staten. Ook vraagt hij naar de ontwikkelingen rondom de Bunzingenlaan te Zeist.
- * Mevrouw Dekkers vraagt om een overzicht/planning van de onderwerpen die in 2005 door de commissie REG moeten worden behandeld. De heer Reerink sluit zich bij deze vraag aan. De voorzitter zegt toe dat alle statencommissies een dergelijke planning zullen ontvangen. Overigens kunnen ook de statenleden zelf onderwerpen ter behandeling aandragen.
- * Mevrouw Kramer vraagt naar de stand van zaken aanwijzing ganzenfoerageergebieden. Zij begrijpt dat er op basis van vrijwilligheid afspraken zullen worden gemaakt met agrarische natuurverenigingen. Zij vraagt hoe er wordt gehandeld wanneer er in ganzenfoerageergebieden geen agrarische natuurvereniging is.
- * De heer De Heer memoreert dat er nog steeds geen 7^e aardkundig monument is aangewezen, terwijl daarvoor in voorgaande jaren wel geld gereserveerd was. In de begroting 2005 is eveneens een reservering voor het 7^e monument opgenomen. In 2005 viert de Vereniging Natuurmonumenten haar 100 jarig bestaan. Hij stelt voor om in dit jubileumjaar enkele terreinen van Natuurmonumenten, waar zich aardkundige monumenten bevinden, aan te wijzen c.q. de provinciale planning daarop aan te passen.
Het rijk heeft het Groene Hart de status gegeven van “rustgevend middelpunt van de Deltametro-pool”. Hij vraagt of de Groene Hart visie van het rijk overeenkomt met de visies terzake van de drie provincies. Hij vraagt wanneer de provinciale visie aan deze commissie wordt gepresenteerd.

De heer Ekkers antwoordt dat de megasupers, gezien de besluitvorming, in het streekplan zullen worden vertaald.

De heer Lokker beaamt dat er met agrarische natuurverenigingen afspraken zullen worden gemaakt over de aanwijzing van ganzenfoerageergebieden, om zo het draagvlak voor de maatregel te vergroten. Inmiddels is bekend dat er in het Kromme Rijngebied een agrarische natuurvereniging in oprichting is, zodat alle gebieden nu over een agrarische natuurvereniging beschikken. De provincie Utrecht tracht aan de taakstelling van het ministerie te voldoen door maximaal draagvlak te creëren. Hij kan niet uitsluiten dat hij deze commissie uiteindelijk toch zal moeten voorstellen om tot aanwijzing van enkele gebieden over te gaan.

Voorts meldt hij dat er twee aardkundige monumenten in voorbereiding zijn, nl. de Wielen (Eemland) en een wandelpadenroute bij Maarn. Binnen twee maanden zal de commissie hierover een voorstel ontvangen. Natuurmonumenten en andere terreineigenaren worden uitgenodigd om voor hun gebied de aardkundige waarde aan te geven, en deze zullen door een nadere beoordeling worden gevolgd. Hij zegt toe dat er in dit kader bijzondere aandacht zal worden besteed aan het 100 jarig jubileum van Natuurmonumenten.

De provincies moeten de visie van het rijk over het Groene Hart als vertrekpunt nemen voor het opstellen van hun ontwikkelingsvisie terzake. In februari volgt hierover een gesprek met de betrokken ministers. Op basis van de kwaliteitszoning zal er een programma met bijbehorende projecten worden ontwikkeld. Hij verwacht dat deze commissie nog vóór de zomer de integrale uitgewerkte visie ten aanzien van het nationale landschap het Groene Hart zal ontvangen, met bijbehorend ontwikkelingsprogramma en projecten. Met deze programma's kunnen de gelden, die voor het Groene Hart gereserveerd zijn, worden geactiveerd.

De heer Lokker memoreert dat deze commissie onlangs een presentatie over het dotterlandschap heeft ontvangen. Momenteel wordt nagegaan hoe het concept van het dotterlandschap in meerjarenuitvoeringsprogramma's van het streekplan kan worden uitgewerkt. T.z.t. zal deze commissie daarover nadere informatie ontvangen.

De voorzitter memoreert dat de commissie de gedeputeerde heeft toegezegd te zullen nadenken over de vraag om over te gaan tot het adopteren van een koe (met de naam Regje).

De heer Reerink laat weten dat dit punt niet voor deze vergadering geagendeerd is en dat hij een en ander eerst in eigen kring wil bespreken.

Aldus wordt besloten. Dit punt zal op 28 februari a.s. aan de orde worden gesteld en de commissie zal nadere informatie over dit plattelandsproject van de gedeputeerde ontvangen.

De heer Witteman memoreert het tegenvoorstel van de SP en Groen Links, dat in de vorige vergadering naar voren kwam. Om de betrokkenheid van de staten bij de agrariërs in de provincie te vergroten, stellen SP en Groen Links voor dat iedere fractie 1 x per kwartaal gedurende een uur bij een melkveehouder uit het westelijk weidegebied op bezoek gaat. Hij zou het bv. heel goed vinden wanneer de CDA-fractie een biologische melkveehouder zou gaan bezoeken. Hij verwijst voorts naar zijn memo van heden waarin adressen van melkveehouders zijn opgenomen die graag met PS-fracties willen spreken.

De voorzitter geeft ook dit voorstel aan de fracties in overweging. In de volgende vergadering zal een en ander opnieuw worden besproken. De griffie zal ervoor zorgdragen dat de lijst met adressen van melkveehouders naar de fracties wordt gemaïld.

Portefeuille dhr. mr. J.H. Ekkers

6. PS-voorstel Verordening stedelijke vernieuwing provincie Utrecht 2005

De heer Bos memoreert dat deze commissie al eerder heeft gesproken over het uitvoeringskader ISV II. Wat hem betreft hoeft dat nu niet aan de orde te komen. Over voorliggende verordening laat hij het volgende weten:

Gebleken is dat gemeenten veel werk hebben om subsidieaanvragen in het kader van ISV in te dienen en de PvdA heeft ervoor gepleit om dit proces te vereenvoudigen maar de prestatieafspraken wél helder vast te houden. Het loslaten van de tweede verdeling in dit uitvoeringskader biedt meer helderheid richting gemeenten en provinciaal apparaat. Hij vraagt of er nog meer pogingen tot deregulering zijn ondernomen.

Eind 2004 zouden gemeenten hun aanvragen in het kader van het ISV moeten hebben ingediend. Hij vraagt wanneer deze commissie op korte termijn een overzicht kan ontvangen van de besluiten van GS met toepassing van het uitvoeringskader. Ook vraagt hij hoeveel gemeenten aanvragen hebben ingediend, hoe de toekenning is verlopen en welke voorwaarden daaraan worden gesteld.

In het kader van het streekplan werd gesproken over de mogelijkheid om gelden uit het Stimuleringsfonds beschikbaar te stellen voor gemeenten die bv. aan hun bouwverantwoordelijkheid tegemoetkomen. Hij vraagt wanneer het moment daar is, c.q. wanneer de staten daartoe hebben besloten, dat er eenmalig gelden uit het Stimuleringsfonds aan het provinciale ISV fonds kunnen worden toegevoegd.

Mevrouw Dekkers vraagt wanneer de gewijzigde Wet Stedelijke Vernieuwing in werking gaat treden. Wel is bekend dat deze wet met terugwerkende kracht ingaat op 1 januari 2005. De CDA-fractie gaat ervan uit dat de tekst van de WSV inmiddels vaststaat. Voorstellen zullen immers op basis van de nu bekende tekst moeten worden gebaseerd. Zo niet, dan hoort de CDA-fractie dat graag.

Het CDA is verbaasd dat het behandelingsvoorstel op 14 februari in de staten aan de orde is. Sluiting voor indiening van projecten is nl. op 15 februari 2005. Kennelijk is vaststelling van deze verordening door PS een wassen neus. Zij wil graag weten of gemeenten actief benaderd zijn om tijdig op dit voorstel te kunnen reageren. Het CDA denkt in dit verband in het bijzonder aan de positie van Lopik, die wat later een aanvraag wil doen, gelet op het pilot project kleine kernen dat wordt uitgevoerd.

Er komt één moment om aan te vragen en dat betekent dat er niet meer kan worden bijgestuurd. Zij vraagt wat de ervaring daarmee is geweest in het kader van ISV I.

Voor wat betreft de verdeling van de gelden, begrijpt het CDA dat, wanneer gemeenten in het ISV I teveel geld toegedeeld kregen, zij dat automatisch bij de verdeling van ISV II weer ontvangen met als argumentatie: continuïteit en zekerheid voor de betrokken gemeente.

Inzetten op woningbouw is een speerpunt. Zij vraagt naar het percentage sociale woningbouw dat hierbij wordt betrokken. Zij vraagt tevens aandacht voor de sociale cohesie en de leefbaarheid binnen wijken.

Bij de verhoging van het investeringsbudget naar € 50.000,- mogen kleine gemeenten niet in het gedrang komen. Wellicht wordt er meer gevraagd dan dat er geld is. Hoe willen GS met de verdeelsleutel omgaan wanneer er sprake is van overvraging? Het CDA vraagt aandacht voor de bijzondere status van de kaderwetgemeenten. De Stad Utrecht krijgt rechtstreeks geld van het rijk terwijl andere gemeenten van de provincie geld uit dit budget ontvangen. Zij vraagt hoe GS daarmee in de toekomst denken om te gaan.

De heer Vos sluit zich aan bij het eerste deel van het betoog van de PvdA. Vragen heeft hij over het voorstel om gelden vanuit het Stimuleringsfonds in te zetten voor het ISV-fonds. De VVD weet niet of dat wel nodig is. Er is inmiddels een behoorlijke inspraakronde achter de rug. De gemeente Loenen heeft bezwaar ingediend. Gelet op de systematiek, vindt de VVD het terecht dat GS dit bezwaar van de hand hebben gewezen.

De heer Van Leeuwen sluit zich ook aan bij de opmerking van de PvdA over het belang van deregulering en vermindering van de administratieve last. Voor wat betreft de aanwending van gelden uit het Stimuleringsfonds, dienen keuzes integraal te worden afgewogen en nu niet ad hoc op het ISV te worden geconcentreerd.

Hij vindt het onlogisch dat in artikel 6.3 van de verordening het minimum bedrag wordt genoemd en in artikel 10 het maximum bedrag. Artikel 6.3 zou in artikel 9 moeten worden ondergebracht.

Mevrouw Van Dongen meent dat er voor wat betreft deze verordening feitelijk geen sprake is van een beslismoment. Wel vraagt zij of de flexibiliteit wordt beperkt, wanneer men met deze verordening naar één beslismoment teruggaat. Bedragen worden verhoogd, waardoor er minder versnippering kan optreden. Dat zou ook een goede insteek voor het Stimuleringsfonds kunnen zijn. Zij vraagt of deze commissie inzicht kan krijgen in de effecten van de aanwending van bijdragen uit het ISV fonds, bv. welke doelen ermee zijn gerealiseerd. Ook wordt niet duidelijk wat de ervaringen uit het verleden met ISV zijn geweest. In dit kader sluit zij zich aan bij de vraag van mevrouw Dekker of gemeenten die in ISV I een te hoog bedrag hebben ontvangen, dat budget automatisch weer ontvangen in het kader van ISV II. De effectiviteit van de middelen, die door de provincie worden ingezet, moeten wat haar betreft meer in de stukken worden belicht.

De heer Ekkers merkt op dat voorliggende verordening een vertaling is van de discussie over het ISV II die de commissie een jaar geleden heeft gevoerd. Die discussie moet niet worden overgedaan, zoals de heer Bos reeds aangaf. Hij wijst erop dat vele vragen van mevrouw Dekkers reeds eerder aan de orde

zijn geweest. Echter, nu gaat het specifiek om de verordening stedelijke vernieuwing provincie Utrecht 2005. Er is op meerdere punten bezien of extra deregulering mogelijk was en wellicht zijn dat er toch nog meer mogelijkheden. Hij streeft ernaar om in zijn portefeuille uiterst efficiënt te werken en doelen te halen met zo min mogelijk rompslomp en bureaucratie. Hij sluit in de toekomst verdere vereenvoudiging van de verordening dan ook niet uit. GS hebben richting staten een actieve informatieplicht. Wanneer GS besluiten hebben genomen op grond van algemeen kaderstellende uitspraken van PS, dan zal daarover richting staten worden teruggekoppeld.

Vragen zijn er gesteld over het Stimuleringsfonds. De bouwproductie loopt flink achter en de rol van de provincie Utrecht op dat terrein in het verleden is altijd wat terughoudend geweest. Nu krijgt de provincie een aanzienlijk actievere rol, zij het dat verantwoordelijkheden van gemeenten niet worden overgenomen. Het is wat hem betreft zaak dat de provincie zich ervoor inzet om elementen, die de bouwproductie belemmeren, weg te halen. Voorts dient de provincie ervoor te zorgen dat de productie zich richt op de vragen en behoeften van de markt en dat aandacht wordt besteed aan bereikbaarheid en het tegengaan van segregatie. Dit alles vereist een brede aanpak. Andere provincies zijn daarin wat verder dan de provincie Utrecht en besteden extra gelden ten behoeve van gemeenten die met een achterstand te kampen hebben. Spreker laat in het midden of dergelijke maatregelen al dan niet aan ISV II moeten worden gekoppeld. De provincie Utrecht moet wat hem betreft de ambitie hebben dat daar, waar sprake is van een grote achterstand in de bouwproductie, nagegaan moet worden welke oplossingen mogelijk zijn. T.z.t. zal hij daar op terugkomen.

Het mag geen automatisme zijn dat (te hoge) budgetten die in ISV I zijn toegekend, automatisch doorvloeien in ISV II. De gelden moeten effectief worden besteed en gemeenten moeten zich aan de prestatieafspraken houden. Voorts zal hij nagaan of artikel 6.3 kan worden aangepast conform het voorstel van de heer Van Leeuwen.

De heer Bos vraagt wanneer de commissie nadere informatie over de deregulering kan verwachten. Ook vraagt hij om meer informatie over het tijdpad in relatie tot de invulling van ISV II: wanneer kan de commissie hierover een notitie verwachten?

Mevrouw Dekkers begrijpt dat het geen automatisme mag zijn dat te hoge ISV I budgetten, automatisch doorvloeien naar gemeenten in het kader van ISV II. Aandacht vraagt zij opnieuw voor verlenging van de datum van indiening voor met name de gemeente Lopik. Ook vraagt zij een reactie op haar vraag over het BRU. Het feit dat de gemeente Utrecht zelfstandig een bijdrage van het rijk ontvangt terwijl de andere BRU-gemeenten subsidies van de provincie ontvangen, kan wellicht fricties opleveren.

De heer Ekkers wil de kwestie van het verder vereenvoudigen van de regels terzake voorliggende verordening koppelen aan het tijdstip waarop ook van gedachten zal worden gewisseld over de nota Planbeoordeling. Dat zal over enkele maanden het geval zijn. Twee maanden nadat er met gemeenten afspraken over de toedeling van budgetten zijn gemaakt, zal deze commissie daarover worden geïnformeerd. Heel bewust is afgesproken dat men terug wil gaan naar één aanvraagmoment. Alle gemeenten dienen zich daaraan te houden. Naar aanleiding van de vraag van mevrouw Dekkers, zal hij nagaan of zich fricties voordoen met het oog op de toekenning van ISV gelden.

De heer Ruijs laat weten dat zijn fractie zich alsnog wil beraden over de vraag welke consequenties er zijn voor gemeenten nu stringent wordt vastgehouden aan één aanvraagmoment. De CDA-fractie maakt dienaangaande een voorbehoud. Het definitieve standpunt van het CDA zal voorafgaand aan de vergadering van Provinciale Staten bekend worden gemaakt.

De voorzitter rondt de discussie af en constateert dat voorliggende verordening vooralsnog niet als een sterstuk aan de staten kan worden gepresenteerd.

7. Beleidsregels recreatiewoningen provincie Utrecht

Mevrouw Van Dongen heeft nogal wat vragen ontvangen van mensen die permanent in recreatiewoningen verblijven. Hun angst is dat ze op straat zullen worden gezet wanneer men over gaat tot handhaving. Zelf gaat ze ervan uit dat daarover goede procedureafspraken moeten worden gemaakt.

Voorts vraagt zij welke afspraken er met gemeenten zijn gemaakt. Zo wordt er gemeld dat gemeenten uiterst terughoudend moeten omgaan met het toewijzen van persoonsgebonden beschikkingen, echter, hoe dwingend is het karakter van deze uitspraken. Indien een gemeente onverhoopt toch een andere beslissing neemt, dan kan dat toch tot een permanente situatie leiden terwijl dat bepaald onwenselijk is. Volgens de Recron is het aantal verblijven in recreatiewoningen in de provincie Utrecht sterk verminderd. Zij vraagt of dit juist is en zo ja, waar dat door wordt veroorzaakt.

Mevrouw Dekker memoreert dat in de vorige vergadering werd geconstateerd dat de commissie door de titel van de notitie eigenlijk op het verkeerde been was gezet. Ten onrechte werd in de notitie de indruk gewekt dat de provincie Utrecht kaders zou stellen voor de beleidsbepaling van gemeenten inzake het al dan niet legaliseren van bewoning van recreatiewoningen. Vervolgens werd toen vastgesteld dat de provincie alleen aan zet is wanneer een gemeente de stap naar legalisering via een bestemmingsplanwijziging wil zetten; alleen daarvoor kan de provincie regels opstellen. Heel duidelijk is naar voren gekomen dat de provincie geen enkele taak heeft op het gebied van handhaving.

Tot haar spijt constateert zij dat de notitie, die in de vorige vergadering is besproken, op geen enkel onderdeel is gewijzigd. Wederom wordt de indruk gewekt dat de provincie toch een rol zou hebben ten aanzien van het inhoudelijke kader wanneer wel of niet moet worden overgegaan tot het afgeven van een persoonsgebonden of objectgebonden beschikking.

Nogmaals stelt zij nadrukkelijk dat in voorliggende notitie uitsluitend de rol van de provincie moet worden beschreven, en niet méér dan dat. Vanuit dat licht gezien begrijpt zij ook niet waarom er een passage over persoonsgebonden beschikkingen in de notitie is opgenomen.

De heer Bos begrijpt uit voorliggende notitie dat de provincies geen primaire handhavingstaak hebben. Zijn vraag is dan of de provincies dan wel een secundaire handhavingstaak hebben. Spreker verwijst in deze naar een persbericht d.d. 29 oktober 2004 van het ministerie van VROM, waarin wordt aangegeven dat van de provincies wordt verwacht dat ze actieve handhaving van gemeenten zullen bevorderen. Hij vraagt wat daarvan de reikwijdte is, temeer daar in voorliggende notitie ook wordt aangegeven dat van provincies wordt verwacht dat zij met gemeenten zonodig overleggen als vastgesteld kan worden dat gemeenten niet handhaven. Wanneer een provincie een gemeente daarop wil aanspreken, dan moet vaststaan dat een gemeente niet handhaaft. Zijn vraag is hoe de provincie dat dan te weten komt en welke instrumenten er kunnen worden ingezet om een gemeente op de handhaving te kunnen aanspreken.

Uit de bijlage van eerdergenoemd persbericht blijkt voorts dat 21 van de 33 gemeenten van de provincie Utrecht hebben gereageerd op vragen inzake de inventarisatie van recreatiewoningen. Hij vraagt of alle gemeenten inmiddels hebben gereageerd en of er helderheid is over de hardheid van die gegevens. Bij het een na laatste sterretje van de notitie wordt plotseling de objectgebonden gedoogbeschikking geïntroduceerd, terwijl dit begrip in geen enkel ander stuk wordt genoemd. Dienaangaande vraagt hij om een toelichting. Kennelijk heeft GS in een vorige zittingsperiode in relatie tot het bestemmingsplan Gagelijk geaccordeerd dat er objectgebonden beschikkingen mogen worden afgegeven. Hij vraagt of dit juist is en of GS dit ook bij andere bestemmingsplannen hebben geaccordeerd.

De heer Vos vindt het van belang dat er zo snel mogelijk een einde komt aan de onzekerheid van bewoners. Gemeenten mogen daar niet willekeurig mee omgaan. Ook hij komt terug op de rol van de provincie. In dat licht gezien is het eerste sterretje uit deze notitie bepaald niet relevant en dient dit z.i. te worden geschrapt. De primaire handhavingstaak ligt bij de gemeente. Wanneer dat niet gebeurt, dan ligt er een taak voor VROM. De provincie heeft in deze geen enkele rol.

De heer Van Leeuwen betreurt het eveneens dat de notitie niet is aangepast in het licht van de gevoerde discussie tijdens de vorige vergadering. Opnieuw is er nu discussie over de onzekerheid van bewoners terwijl de provincie daarover geen zeggenschap heeft, tót het moment dat er sprake is van een bestemmingsplanwijziging. De provincie moet zich zelf ertoe verplichten om helder te maken wie nu probleemeigenaar is en waarvan. Nadrukkelijk moet worden uitgedragen dat de provincie alleen een rol heeft bij bestemmingsplanwijzigingen. De provincie dient zich daarop te concentreren.

Mevrouw Dekkers memoreert dat ook het CDA in de vorige vergadering heeft gevraagd naar de rol van de provincie bij de handhaving. Uit voorliggende notitie komt duidelijk naar voren dat de primaire handhavingstaak bij de gemeente ligt en dat VROM op de handhaving toeziet. Zij begrijpt dat er wel van de provincies wordt verwacht dat met gemeenten wordt overlegd, wanneer vastgesteld is dat gemeenten niet handhaven. Ook zij vraagt dienaangaande om een toelichting.

De heer Ekkers bevestigt dat het hier gaat om handhaving van gemeenten, dat VROM daarop toeziet maar dat de provincie in de handhaving geen enkele rol heeft, totdat er een bestemmingsplanwijziging in beeld komt. Gevraagd is of burgers op straat komen te staan wanneer tot handhaving wordt overgegaan. Spreker laat weten dat “hij daar niet over gaat” maar dat hij zich dat niet kan voorstellen gelet op het feit dat ook de burgemeesters betrokken zijn bij de openbare orde in gemeenten. Daarover moeten goede afspraken worden gemaakt. Het aantal recreatiewoningen in de provincie Utrecht is niet verminderd. Wel kunnen er minder recreatiewoningen overblijven wanneer een aantal permanent wordt bewoond. Wanneer een recreatiewoning gebruikt wordt voor oneigenlijk permanente bewoning, dan wordt deze in het kader van het bestemmingsplan toch nog steeds als een recreatiewoning beschouwd. D66 heeft gesignaleerd dat voorliggende notitie niet is gewijzigd. Spreker stelt dat deze notitie voor intern gebruik bedoeld is maar hij vindt het wel een goede zaak om de notitie op onderdelen aan te passen in het licht van de gevoerde discussie, om zo onduidelijkheden tegen te gaan. Op de vragen van de heer Bos antwoordt de heer Ekkers nogmaals dat de provincie geen handhavingstaak heeft. Gevraagd is hoe de provincie moet weten wanneer gemeenten niet handhaven. Wanneer de inspectie van VROM constateert dat er in een gemeente niet wordt gehandhaafd dan ontvangt de provincie daarvan schriftelijk bericht van VROM. Vervolgens gaat VROM zelf optreden richting desbetreffende gemeente. Van de provincie wordt verwacht dat de gesignaleerde problemen worden aangekaart in het Bestuurlijk Overleg met gemeenten. Hij kan niet uitsluiten dat gegevens van gemeenten niet helemaal valide zijn. Het begrip “objectgebonden beschikking” wordt in deze notitie geïntroduceerd, omdat insprekers daarover spraken en gebleken is dat B&W van Maarssen dergelijke beschikkingen in het verleden hebben afgegeven. Hij is benieuwd hoe de inspectie van VROM daarmee zal omgaan. Voorts zegt hij toe dat hij via de notulen van deze vergadering zal ingaan op de vraag van de heer Bos over de rol van GS inzake het bestemmingsplan Gageldijk. Hij erkent dat er bij bewoners veel onzekerheid is. De minister maakt een duidelijk onderscheid tussen een recreatiewoning en een normale woning en als tussenvorm de persoonsgebonden beschikking. Dit gaat z.i. toch wat voorbij aan het feit dat er soms gedurende tientallen jaren is gedoogd. Wanneer daarover conflicten ontstaan, dan zal de rechter daarover een uitspraak moeten doen.

Gehoord de discussie, begrijpt de voorzitter dat de commissie de provinciale taak duidelijker tot uitdrukking wil laten komen in voorliggende notitie; daarover mag geen enkel misverstand bestaan. Hij vraagt of de commissie met het beleidskader inzake legalisering recreatiewoningen kan instemmen.

Mevrouw Van Dongen memoreert dat er gemeenten zijn die objectgebonden beschikkingen zonder beperkingen hebben afgegeven waardoor illegale situaties feitelijk zijn gelegaliseerd. Wanneer een gemeente het niet eens is met het beleid van de provincie ten aanzien van de rode contouren, en zij er behoefte aan hebben om via de recreatiewoningen hun bestand van woningen uit te breiden, dan kunnen

gemeenten een “gat slaan” in de afspraken die zijn gemaakt. Wanneer de inspectie van VROM niet op de handhaving toeziet, dan heeft de provincie feitelijk het nakijken. Zij vindt discussie nodig over de vraag hoe toch dat gat kan worden gedicht, eventueel in overleg met het ministerie.

Mevrouw Dekker heeft al eerder aangegeven dat zij met de beleidsregels uit de voeten kan met uitzondering van punt 7. Het is zeer de vraag of dit punt in praktische zin kan worden gehandhaafd. Wellicht is het beter om dit punt te laten vervallen. Nogmaals stelt zij dat de toelichtende notitie moet worden aangepast.

De heer Van Kranenburg laat weten dat de ChristenUnie met de beleidsregels kan instemmen.

De heer Van Leeuwen wil de koptekst “beleidsregels inzake permanente bewoning recreatiewoningen” wijzigen in “bestemmingswijziging recreatiewoningen”. Voor belanghebbenden moet de toelichting volstrekt helder zijn. In de toelichting moet alleen maar datgene worden opgenomen dat betrekking heeft op bestemmingsplanwijzigingen. D66 sluit zich hier geheel bij aan.

De SP, de VVD en het CDA stemmen in met voorliggende beleidsregels.

De heer Bos wacht de antwoorden van de gedeputeerde over vragen aangaande de objectgebonden beschikkingen af, eventueel via de notulen. Ook hij staat op het standpunt dat de notitie anders moet worden geredigeerd. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de recreatiewoningen maar dat geldt ook voor de eisen die gesteld worden aan brandveiligheid. Er zijn parken die niet brandveilig zijn en duidelijk moet zijn dat dit een verantwoordelijkheid is van de gemeente en niet van de provincie. Ook zijn fractie kan met de beleidsregels instemmen, echter, punt 2, betrekking hebbend op de beschrijving van landschappen, is nog niet ingevuld. Hij gaat ervan uit dat dit t.z.t. alsnog aan de commissie zal worden voorgelegd.

De heer Ekkers zet uiteen dat een objectgebonden beschikking voor een veel langere periode wordt afgegeven dan de persoonsgebonden beschikking. Hij kan zich voorstellen dat de minister de objectgebonden beschikkingen van de hand zal wijzen. Mevrouw Van Dongen wijst erop dat een objectgebonden gedoogbeschikking, die door een gemeente is gegeven, ertoe leidt dat een situatie feitelijk gelegaliseerd wordt. Dat geeft derhalve een vergaande bevoegdheid aan gemeenten.

De heer Van Leeuwen meent dat de provincie hier geen uitspraak over kan doen omdat de provincie hier niet over gaat. Mevrouw Van Dongen vraagt of de gedeputeerde over de problemen rond de objectgebonden gedoogbeschikkingen in overleg wil treden met de minister omdat een en ander de besluitvorming onderuit kan halen. De heer Bos meent dat er geen gat in de besluitvorming kan worden geslagen. De provincie moet een bestemming accorderen. Wanneer een gemeente in een bestemmingsplan objectgebonden gedoogbeschikkingen wil afgeven, dan is de provincie ervoor verantwoordelijk om dit al dan niet te accepteren.

De heer Ekkers laat weten dat hij een gemeente tijdens een gesprek heeft gewezen op de onvoldoende brandveiligheid van recreatieparken en heeft aangedrongen een en ander aan te pakken.

Hij zal nagaan of de tekst van de notitie op onderdelen kan worden gewijzigd, o.a. met het oog op de suggestie van de heer Van Leeuwen. Eventueel zal in de toelichting de verantwoordelijkheid van andere overheden worden vermeld.

De voorzitter constateert dat de commissie een positief advies over voorliggende beleidsregels aan het college van GS zal uitbrengen.

8. Notitie stimuleren particulier en agrarisch natuurbeheer

De heer Vos vindt voorliggende notitie zeer leesbaar. Over de afstemming met het ministerie van VROM merkt hij op dat er op 17 januari jl. in de Tweede Kamer is gediscussieerd over de zgn. “ruime jas” benadering. Nader overleg en afstemming met LNV is nodig over de beschikbaarheid van financiële middelen, de relatie met kleine landschapselementen en nieuwe natuur etc. Zijn fractie voorziet ook knelpunten in eigen huis, daar waar het gaat om bestemmingswijzigingen. De provincie dient aan procedures op dat vlak snel mee te werken en dat geldt ook voor de afgifte van ontgrondingvergunningen. Burgers die aanvragen indienen op het gebied van archeologie, landschap, water en milieu, mogen niet in de knel komen. Afdelingen mogen niet langs elkaar heen werken maar moeten het beleid adequaat op elkaar afstemmen. De VVD vindt het een goede zaak om in overleg met het IPO te kijken naar meer stimuleringsmethoden om zo ook ná 6 of 10 jaar het agrarisch natuurbeheer aantrekkelijk te maken bv. in de vorm van fiscaal stimulerende maatregelen.

Vragen heeft zijn fractie over de regionale beheerscommissies. De betrokken partijen weten heel goed waar het over gaat zodat een regionale beheerscommissie z.i. overbodig is. Vanuit het veld hoort hij dat de communicatie erg goed verzorgd is. De VVD vindt het dan ook niet nodig om daarvoor extra financiële middelen in te zetten. De provincie dient ermee tevreden zijn dat dit goed loopt. Al met al kan zijn fractie instemmen met voorliggende notitie.

De heer Seldenrijk constateert dat het college van GS werk maakt van de instrumenten agrarisch en particulier natuurbeheer inzake de omslag in verwerving naar beheer voor wat betreft de EHS. Er is inmiddels een stijgende lijn zichtbaar. Het CDA heeft veel waardering voor het feit dat dit nu toch van de grond begint te komen. Wellicht kunnen de ambities naar boven worden bijgesteld wanneer deze lijn kan worden vastgehouden. Spreker verzoekt voorts om actuele cijfers over het agrarisch natuurbeheer. Het particulier natuurbeheer vertoont een duidelijk stijgende lijn. Het CDA is van mening dat er in de realisatie van nieuwe natuur de klassieke eigenschappen van een gebied wel bewaard moeten blijven. Naar aanleiding van bijlage 3 memoreert hij in relatie tot de actieve beheers- en verwervingsstrategie dat de provinciale realisatiestrategie op 1 maart 2005 bekend moet zijn. Hij vraagt dienaangaande om een toelichting. Meer uitleg is nodig over punt 2 van pagina 4, nl. de beheerspakketten van Programma Beheer. Hij vraagt wat er nog nodig is om dit te kunnen realiseren.

Mevrouw Kramer verwijst naar de inleiding, betrekking hebbend op het verbeteren van instrumenten van het Programma Beheer inzake de sturing op doelen. H.i. wordt er hier een knelpunt gesignaleerd bij het rijk, met name in het realiseren van de EHS. Steeds weer opnieuw worden er van rijkswege acties ingezet om kleine delen van de EHS af te knabbelen. De provincie zet hoog in om de ambities te kunnen bereiken. De vraag komt naar voren of de doelstellingen wel realiseerbaar zijn. Het is nog maar de vraag of de stijgende lijn in het particulier natuurbeheer ook in de komende jaren kan worden vastgehouden. Naar aanleiding van pag. 8 vraagt zij wanneer deze notitie weer zal moeten worden aangepast, gelet op de opmerking over de houdbaarheid van deze notitie. Op pag. 9 wordt o.a. opgemerkt dat gebieden in de EHS worden herzien. Zij vraagt wat hiermee wordt bedoeld. Problemen ziet zij ook met de duur van contracten die met agrariërs zijn aangegaan. De kans bestaat dat agrariërs na afloop van een contract weer overgaan tot regulier agrarisch beheer. Aangekondigd wordt nu dat men ook contracten met een langere looptijd wil gaan afsluiten. Zij proeft hier toch wat twijfel en vraagt om toelichting. Aangegeven wordt dat de kwaliteit wordt gestimuleerd. In het kader van de recreatie worden ook gebieden aangepakt die tot een natuurgebied behoren. Zij vraagt of ook dergelijke gebieden tegelijkertijd worden meegenomen. De provincie verwacht van het rijk dat er een oplossing komt voor het bevorderen van inrichtingsmaatregelen. Zij hoopt dat er geen fouten meer worden gemaakt, zoals de commissie tijdens een excursie in het veenweidegebied heeft geconstateerd. De monitoring is in het Kwatta-proces toch

enigszins weg bezuinigd. Zij vraagt hoe daarmee nu moet worden omgegaan. Voorts sluit zij zich aan bij de opmerking van de heer Vos over het IPO.

De heer Kloppenborg meent dat in voorliggende notitie wordt bevestigd dat doelen onverkort worden gehandhaafd en dat het voortgangstempo wordt aangehouden om de EHS in 2018 te kunnen verwezenlijken. Duidelijk komt naar voren dat er meer zorg is over het agrarisch particulier natuurbeheer dan over het particulier natuurbeheer, gelet op tempo en duurzaamheid van kwaliteit. Op pag. 5 wordt aangegeven dat er een notitie zal verschijnen over gewenste beheers- en inrichtingsmaatregelen om zo per deelgebied te kijken naar realisatiestrategieën. Vragen heeft hij over de uitwerking daarvan. Spreker sluit zich aan bij de opmerking over het belang van de monitoring. Vragen heeft hij over het agrarisch natuurbeheer: kan de provincie daarmee de natuurdoelen op duurzame wijze in 2018 realiseren?

Tijdens de bespreking van de begroting 2005 heeft Groen Links opmerkingen gemaakt over afwijkende getallen in de verschillende begrotingen over hetgeen al dan niet aan EHS gerealiseerd is. Hij vindt het van belang dat deze commissie alsnog een helder inzicht krijgt in het tempo van de realisering EHS, hetgeen overigens ook is toegezegd.

De heer De Vries constateert dat de provincie voor wat betreft de realisering van de EHS een deel in eigen hand heeft maar toch ook zeer afhankelijk is van de rijksoverheid. Hij hoopt dat LNV wil vasthouden aan de gemaakte afspraken over de doelstellingen. Voor wat betreft het agrarisch en particulier natuurbeheer moet men de tering naar de nering zetten omdat financiering volgens de oorspronkelijke manier niet meer mogelijk is. Echter, het agrarisch natuurbeheer ziet er niet veelbelovend uit. Dat roept bij hem de vraag op of er in het Europese kader voor langdurig agrarisch natuurbeheer nog wat rek in de contracttermijnen zit. Voorts is het principe “boter bij de vis” in het kader van het agrarisch natuurbeheer voor agrariërs van groot belang.

De heer De Heer laat weten dat zijn fractie zich in voorliggend maatregelen pakket kan vinden. Aandacht vraagt hij voor een goede balans tussen verwerving en beheer. Er blijkt steeds verwarring te zijn over doel en middelen. Het uiteindelijke doel is het realiseren van natuurdoelen en niet een verhouding van 80/20% aan verwerving en beheer te realiseren. In voorliggende notitie wordt bv. niet aangegeven welke natuurdoelen met de hectaren aan agrarisch natuurbeheer worden gehaald. Spreker geeft aan de hand van een voorbeeld aan dat blauw grasland veel moeilijker verkrijgbaar is dan bloemrijk pakket met agrarisch natuurbeheer. Nagegaan moet worden waar in de provincie blauw grasland met verwerving van gronden mogelijk is en hoeveel agrarisch natuurbeheer er met bloemrijke graslanden kan worden verkregen. Wanneer in een gebied beide mogelijkheden aanwezig zijn, dan moet helder zijn welke keuze er moet worden gemaakt. Er ligt een instrument voor, echter, dat instrument wordt nu als doel op zich gebruikt. De terugkoppeling naar natuurdoelen, de voortgang en de variatie daarin mist hij in voorliggende notitie. Als discussiepunt noemt hij de duurzaamheid op langere termijn van het plattelandsbeleid, c.q. of dit op Europese schaal wel mogelijk is. Wat onze boeren met kunst- en vliegwerk aan bloemrijke graslanden op een paar percelen lukt, dat lukt de boeren in Oost Europa zonder enkele inspanning of kosten op vrijwel hun hele areaal. De boeren in Oost Europa zullen daarvoor toch ook subsidies gaan aanvragen. De verbreding van het Europese plattelandsbeleid zal er toe leiden, vreest hij, dat het agrarisch natuurbeheer in Nederland een kort leven beschoren zal zijn. Concreet is zijn vraag hoelang het agrarisch natuurbeheer kan worden volgehouden voordat andere landen ook subsidies voor dergelijk beheer gaan aanvragen.

De heer Van Leeuwen heeft waardering voor de ambities van de provincie Utrecht. Met nadruk vraagt hij om de gedachte van de één loket functie snel vorm te geven. Nu is er toch nog teveel sprake van een doolhof en dat stimuleert aanvragers bepaald niet. Gebleken is dat de landschapscoördinator in gemeenten een positieve bijdrage aan het proces leveren, o.a. op het gebied van voorlichting. Terzake

verwijst hij naar Woudenberg en Maarn/Doorn. Hij vraagt of de provincie kan nagaan of dit ook in andere gemeenten mogelijk is. Vragen heeft ook hij over de duurzaamheid van de ontwikkeling. Het gaat hier om een substituuat voor verwerving. De vraag is in hoeverre deze ontwikkeling duurzaam kan zijn wanneer een agrariër met het oog op zijn bedrijfsvoering investeert, terwijl de duurzaamheid wordt begrensd tot bv. 6 jaar. Wat hem betreft moet er in IPO- en in Europees verband nog eens worden gekeken naar de duurzame ontwikkelingen die toch een wat krachtiger instrumentarium vereisen, met name gelet op de planhorizon. De ontwikkelingen noemt hij interessant, echter, de vraag is nu hoe hierin duurzaamheid in kwaliteiten kan worden gecreëerd.

De heer Lokker is verheugd over de positieve reacties van deze commissie. Hij zal de stukken die betrekking hebben op het particulier en agrarisch natuurbeheer als voorbeeld aan andere provincies ter hand stellen. Terecht heeft de commissie vragen gesteld over de duurzaamheid van het beleid. De duurzaamheid van de omzetting van landbouwgrond naar natuur, door particulieren en agrariërs, wordt gewaarborgd door het afsluiten van contracten met een looptijd van 30 jaar. Na 30 jaar is er een bestendige situatie ontstaan. De contracten voor het agrarisch natuurbeheer daarentegen, hebben een contractduur van 6 jaar. Dat betekent dat een agrariër inderdaad de mogelijkheid heeft om na 6 jaar te stoppen met agrarisch natuurbeheer. Toch is hij niet somber. De agrarische natuurverenigingen zijn enthousiast en actief bezig en het is van groot belang dat de overheden dit niet gaan frustreren. Zo moet worden voorkomen dat individuele boeren in een “regelstrijd” terecht komen. Actie wordt ondernomen om een één loketfunctie te ontwikkelen. Ook is het zaak dat de ambtenaren, die toch vooral sectoraal bezig zijn, veel integraler gaan werken. De provincie Utrecht wil de kwaliteitsdoelen voor de EHS handhaven. Er is veel werk te doen maar de provincie zet zich ervoor in om de EHS binnen de daarvoor gestelde termijn te realiseren. Het is van belang dat het proces tussentijds wordt geëvalueerd. De evaluaties zullen ook met deze commissie worden besproken, met name welke vorderingen er in agrarisch en in particulier natuurbeheer zijn gemaakt. Ook zal de evaluatie van monitorgegevens worden voorzien. Wel is er op dat onderdeel bezuinigd maar GS moeten wel zorgdragen dat vitale onderdelen blijvend worden gevolgd, eventueel wat minder diepgaand. De communicatie verloopt goed maar ook in de toekomst blijven investeringen in de communicatie is nodig.

De heer Vos geeft aan dat de communicatie goed loopt maar dat daarvoor z.i. geen éxtra middelen behoeven te worden ingezet. De heer Lokker is het ermee eens dat er niet meer middelen behoeven te worden ingezet dan nodig is. Hij vervolgt dat het harmoniseren van regelingen, ook in IPO-verband, een goede zaak is. Dat levert richting LNV meer kracht op om gelden te reserveren voor plattelandsontwikkeling. Programma Beheer wordt omgebouwd tot een systeem van groene diensten en het instrumentarium wordt daartoe aangepast. De discussie hierover is echter nog niet afgerond. Op termijn zal ook de Europese Commissie ervan moeten worden overtuigd dat het dan niet langer gaat om staatssteun maar om legitieme betaling van diensten in het landelijk gebied. De Tweede Kamer is niet altijd behulpzaam als het gaat om de discussie over de EHS. De provincie Utrecht zet zich ervoor in om de Kamer ervan te overtuigen dat het realiseren van de EHS geen luxe is maar bittere noodzaak in dit dichtbevolkte land. De provincie tracht veel te regelen via voorfinanciering, maar ook daar gaat de rek uit. Hij roept de fracties op om ook de Tweede Kamerfracties te overtuigen van de noodzaak tot investeren in de EHS.

Het plan “Veilig stellen EHS” moet worden geactualiseerd, aangezien het begin negentiger jaren is opgesteld. Echter, nadrukkelijk blijft het doel ongewijzigd. Inrichtingsmaatregelen zijn belangrijk en daar wordt een vergoeding voor beschikbaar gesteld. Kennis over het landelijk gebied die bij gemeenten aanwezig is, bv. de landschapscoördinator en agrarische natuurverenigingen, wordt door de provincie benut. Hij zegt toe dat deze commissie alsnog een ambtelijke toelichting zal ontvangen over de afwijkende EHS-getallen. Hij beaamt dat er een goede balans moet worden gevonden tussen verwerving en beheer. Duidelijk wordt aangegeven dat het rijk middelen beschikbaar stelt voor aankoop, deze zullen worden benut, en daardoor ontstaat er automatisch een juiste verhouding. Inderdaad gaat het om realisering van een robuuste EHS, hetzij via beheer, hetzij via aankoop, een en ander in een verhouding

die ook afhankelijk is van de mogelijkheden die zich voordoen. Opmerkingen zijn gemaakt over blauw grasland en over bloemrijk grasland met name in Oost Europa. Inderdaad wordt de spoeling dunner. Zo gaat 78% van de landbouwuitgaven naar de nieuw toegetreden lidstaten van Europa. In de nieuwe kaderverordening is bepaald dat elke regio in Europa in aanmerking komt voor subsidiering met betrekking tot maatregelen in het landelijk gebied. Voorlopig blijven er dus ook voor Utrecht voldoende middelen beschikbaar.

Mevrouw Kramer alsmede de heren De Heer, De Vries alsmede Seldenrijk signaleren dat enkele van hun vragen nog niet zijn beantwoord.

De heer Lokker vervolgt dat met het oog op de termijnen, Europa kaders stelt voor een periode van 7 jaar. Via het POP kunnen er contracten met een looptijd van 7 jaar worden aangegaan. Agrariërs hebben vaak de behoefte om de contractduur te verlengen, echter, in de begroting van LNV is nog niet in een langjarige financiering voorzien. Overigens beschouwt hij dit nog niet als een knelpunt. De herbegrenzing van de EHS is onlangs vastgesteld en dat wordt in grote lijnen nu ook vastgehouden, maar afwijkingen zijn mogelijk wanneer ontwikkelingen daardoor kunnen worden versneld. Hij vraagt van de staten ruimte om binnen het gegeven kader aan de slag te gaan. Jaarlijks zal de commissie over de voortgang worden geïnformeerd. De provinciale realisatie strategieën zullen voor 1 maart 2005 worden vastgesteld. Deze commissie zal daarover in de volgende vergadering informatie ontvangen.

Gehoord de discussie, constateert de voorzitter dat de commissie instemt met voorliggende notitie inclusief de evaluatie van de acties en maatregelen uit de gelijknamige notitie van 2002.

Geen portefeuillehouder

9. Notitie hoogspanningskabels Veenendaal

De heer Reerink licht de notitie toe van januari 2005, opgesteld door de heer Van Kranenburg en hemzelf, betreffende hebbend op de hoogspanningskabels. Met name vraagt hij aandacht voor de laatste alinea waar wordt gesteld: “De provincie wordt géén probleemeigenaar maar wel mede organisator van de oplossingen bv. door middel van: het beschikbaar stellen van expertise, door tijdig mogelijkheden en onmogelijkheden aan te geven, gemeenten te ondersteunen in gesprekken met Eneco en het rijk.” Berichten over bv. de hoge kosten van ondergrondse bekabeling zijn soms tegenstrijdig. Her en der, bv. in Leidsche Rijn, slaagt men er toch in de kabels ondergronds te brengen. Ook ziet de gemeente Maarn kans om bij het realiseren van een nieuwe wijk de hoogspanningskabels ondergronds aan te leggen. Ook spreken deskundigen elkaar tegen over de gezondheidsrisico's van de hoogspanningskabels. Voorts memoreert hij dat een jaar geleden is afgesproken dat de aanvraag in het kader van artikel 19 WRO van de gemeente Veenendaal (zie notitie 2004REG28) zou wachten op de behandeling van deze commissie en het uitsluitel daarop.

De heer Ruijs is van oordeel dat de problematiek rond de hoogspanningsmasten niet bij de provincie thuishoort. De gemeenten en de eigenaren van de hoogspanningsleidingen moeten zich voor een oplossing inzetten. De provincie kan daarin wel meedenken maar dan wel op basis van initiatieven van de direct verantwoordelijke partijen. In voorliggende notitie wordt toch hier en daar de indruk gewekt dat de provincie medeverantwoordelijk zou zijn. Dat is volgens het CDA niet aan de orde.

De heer Vos memoreert dat mevrouw Dekker en hijzelf, als inwoners van Odijk, persoonlijk de omleiding van een hoogspanningsleiding boven het dorp Odijk hebben ervaren. Toen bleek dat de ondergrondse variant een vervijfvoudiging van de kosten zou betekenen ten opzichte van de bovengrondse omleiding. Het gaat hier om zeer hoge investeringen. Vele gremia en deskundigen, in binnen- en buitenland, spraken elkaar tegen, daar waar het ging om de gezondheidsrisico's. Veel overleg is toen ook gevoerd met de REMU, eigenaar van de leidingen. REMU heeft zich in de onderhandelingen

keihard opgesteld en wilde zijn standpunt niet laten beïnvloeden. Spreker geeft aan dat hij in die periode beslist geen behoefte heeft gehad aan een rol van de provincie. Feitelijk is een provincie alleen nodig, wanneer ze in staat is middelen beschikbaar te zetten voor het verschil in kosten van de aanleg van bovengrondse- en ondergrondse leidingen. Hij vraagt of dit soms bedoeld wordt met de faciliterende rol van de provincie. Hoogspanningsleidingen in het landschap zijn niet mooi, echter, de kosten van ondergrondse aanleg zijn enorm en gemeenten kunnen die niet dragen. Hij wil voorkomen dat de provincie zich met symboolpolitiek gaat bezighouden.

De heer Witteman laat weten dat de SP de vragen, die in voorliggende notitie worden gesteld, positief kan beantwoorden. Zijn fractie maakt zich ernstige zorgen over de hoogspanningsleidingen. De problematiek van de hoogspanningsleidingen moet op een zelfde manier worden behandeld als die van de zendmasten; de rol van de provincie is die van intermediair. Het ministerie van EZ heeft plannen om het hoogspanningsnet weer in overheidshanden te krijgen. Hij vraagt hoe de heren Van Kranenburg en Reerink daar tegen aan kijken. In de toelichting wordt gesproken over baldadig gedrag van jongeren te Driebergen. Brandstichting is echter veel ernstiger dan baldadig gedrag. De tekst dient z.i. in die zin te worden aangepast.

De heer Van Leeuwen constateert dat bewoners onveiligheid beleven die niet altijd rationeel verklaarbaar is. Voorliggende notitie gaat uit van een brede, integrale benadering. Ten aanzien van latente gevaren en milieuvervuiling worden er in deze notitie nogal krachtige termen gebruikt. Hij heeft daar moeite mee. Voorkomen moet worden dat een latent gevoel van onrust bij omwonenden door de provincie wordt versterkt. De commissie wordt gevraagd of de provincie beleid moet ontwikkelen met het oog op de hoogspanningskabels. Feitelijk wordt hier gesuggereerd dat de provincie daadwerkelijk beleid kan ontwikkelen. Volgens hem is dat niet het geval. Hij is er niet van overtuigd dat de provincie dit naar zich moet toetrekken. Zo wordt gesproken over een motie richting college van GS. Dat gaat hem toch te ver. De realiteitswaarde van uitspraken van de provincie dienaangaande moet onder ogen worden gezien. Hij is er niet op tegen dat de provincie kennis en ervaring inbrengt richting gemeenten, wanneer daar expliciet om wordt gevraagd. Echter, de provincie mag niet verder gaan dan een faciliterende rol. Verdere inspanningen van de provincie roepen verwachtingen op die niet kunnen worden waargemaakt. Hij heeft dan ook moeite met voorliggende vertaalslag van de problematiek rond de hoogspanningsleidingen. Het is z.i. bestuurlijk niet verantwoord om dit zo uit te dragen.

Mevrouw Dekker sluit zich aan bij de woorden van de heer Van Leeuwen. De vragen 1 en 2 vindt zij voor deze commissie niet relevant. Wat haar betreft gaat het om vraag 3 waarin wordt gevraagd of er door de provincie beleid moet worden ontwikkeld. Zij verwijst naar de toelichting van de heer Vos over de ervaringen in Bunnik met de hoogspanningsleidingen. Ook zij heeft toen niet het gevoel gehad dat de provincie daarbij behulpzaam had kunnen zijn. Het gaat hier om een probleem van gemeenten, ontwikkelaars en de energiemaatschappij om in bepaalde situaties zorg te dragen voor financiering van ondergrondse aanleg van leidingen. Die verantwoordelijkheid moet daar blijven liggen. Ook kan de provincie h.i. geen toegevoegde waarde hebben in de regelgeving. Als er nadere regelgeving moet worden gerealiseerd, dan is het rijk daarvoor verantwoordelijk. De gemeenten hebben wel degelijk oog voor de problemen; in die zin acht zij een stimulerende rol van de provincie ook overbodig. Een bemiddelende rol van de provincie kan worden overwogen, wanneer partijen daar concreet om verzoeken. Zij blijft erbij dat de provincie zich terzake terughoudend en bescheiden dient op te stellen.

Mevrouw Van Dongen signaleert in de problematiek rond de hoogspanningsleidingen een parallel met de problematiek rond asbest. Destijds werden gezondheidsklachten niet serieus genomen en zouden klachten voortkomen uit het gevoelen van mensen. Pas veel later kon worden bewezen dat asbest zeer schadelijk voor de gezondheid kan zijn. Burgers hebben de steun van de provincie nodig, als zij hun zorg uitspreken. Zij wil in die zin aansluiten bij de zorg die de SP heeft uitgesproken, temeer daar

deskundigen zich nog zo tegenspreken over de gezondheidsrisico's. Des te opvallender is het dat de overheid wel maatregelen neemt en grenzen bepaalt voor hetgeen gevaarlijk kan zijn. Voorts signaleert zij dat energiebedrijven overwegen de spanning in de leidingen te vergroten. Zij kan zich voorstellen dat de provincie tezamen met gemeenten en ministerie zich over de problemen gaat buigen. Zij vindt een motie richting GS geen slecht voorstel omdat daarmee wordt bewerkstelligd dat GS een actieve houding moet gaan innemen ten aanzien van dit dossier, bv. om met gemeenten en ministerie in gesprek te gaan over een oplossing van dreigende gevaarlijke situaties.

De heer Reerink constateert dat de benadering van dit probleem samenhangt met de wijze waarom men tegen de rol van de provincie aankijkt. De provincie was niet verplicht om zich in te zetten voor een oplossing van de zendmastenproblematiek, echter, de rol van de provincie heeft het proces aanzienlijk versneld. Het proces rond het hart van de Heuvelrug is complex. Het blijkt heel positief te zijn dat een partij, in dit geval de provincie, de regierol op zich neemt, zonder verantwoordelijkheden van anderen over te nemen. Hij geeft aan dat de notitie op onderdelen wat gedateerd is en mogelijk hier en daar wat te scherp is. Ook wat hem betreft zijn de staten nog niet aan een motie toe. Hij stelt voor een aparte notitie op te stellen waarin de mogelijke rol van de provincie nader wordt belicht.

Naar aanleiding van de gemaakte opmerkingen, laat de heer Van Kranenburg weten dat financiële zaken zeker een rol spelen. Geconstateerd wordt dat ondergrondse bekabeling hier en daar wél mogelijk is gebleken, ondanks de daarmee gepaard gaande hoge kosten. Ook hij erkent dat voorliggende notitie op onderdelen wat gedateerd is. Hij ondersteunt de suggestie van de heer Reerink om een aparte notitie over de rol van de provincie op te stellen.

De heer Ruijs zet uiteen dat wetgeving over complexe en risicovolle zaken, zoals asbest en sigaretten, tot de taak behoort van de rijksoverheid. Een proactieve rol van de provincie op dit punt is niet op zijn plaats. Op verzoek van andere partijen is het uiteraard mogelijk dat de provincie in planologische zin meedenkt, echter, de rol van de provincie in deze moet bescheiden blijven.

De heer De Heer signaleert ook dat er problemen zijn met straling van antennes in woonwijken, met name in Amersfoort. Hij vraagt ook dit punt bij de hoogspanningsleidingen mee te nemen.

De heer Witteman meent dat in een nieuwe notitie ook kan worden ingegaan op kostendekking van onderkabeling bv. middels een ruimte voor ruimte regeling of een rood voor groen constructie.

Mevrouw Dekker geeft nogmaals aan dat gemeenten zich bewust zijn van de problematiek rond hoogspanningsleidingen en dat een stimulerende rol van de provincie in dat opzicht niet nodig is.

De heer Van Kranenburg geeft aan dat de aanleiding van voorliggende notitie is geweest dat een bepaalde gemeente categorisch weigerde over de problematiek na te denken. Voorts illustreert hij aan de hand van voorbeelden dat hoogspanningsleidingen tot zeer gevaarlijke situaties, met name bij woonwijken, kunnen leiden. Mevrouw Dekker wijst op de strook van 100 meter onder de hoogspanningsleidingen, voor veiligheid en onderhoud.

Mevrouw Van Dongen sluit zich aan bij de opmerking van de heer Ruijs over de planologische rol van de provincie. Overigens is zij er niet van overtuigd dat ondergrondse bekabeling bij brand geen risico zou kunnen opleveren. Wellicht levert het stralingsgevaar toch de meeste risico's op, temeer daar deskundigen daarover van mening verschillen. Zij vindt dat de provincie een signaal kan afgeven, zoals destijds ook bij de zendmasten is gebeurd.

De heer Reerink wil de GSM-masten niet bij deze problematiek betrekken omdat deze de ruimtelijke ordening niet regaderen. Nadrukkelijk stelt hij dat gemeenten de provincie hebben gevraagd om faciliterend op te treden. Hij stelt voor om ten behoeve van PS een verkennende notitie op te stellen over de rol van de provincie in de ruimtelijke ordening. Zo'n notitie kan door ambtenaren worden opgesteld, onder coördinatie van de griffie.

De voorzitter brengt het voorstel in stemming en op voorhand blijkt dat D66, VVD en CDA daar tegen zijn. De voorzitter constateert vervolgens dat de meerderheid van deze commissie het voorstel van de heren Reerink en Van Kranenburg niet steunt.

TER KENNISNEMING

10. Subsidietoekenning, 4^e tender van de woonzorgstimuleringsregeling Wel Thuis

11. Verdeling Besluit Locatiegebonden Subsidies

12. Convenanten woningbouwafspraken 2005-2010 stedelijk gebied Amersfoort en BRU

De heren Bos en De Heer zullen schriftelijke vragen over dit agendapunt indienen.

13. Sluiting

Niets meer aan de orde zijnde, sluit de voorzitter de vergadering.

Wijzigingen op het verslag van de statencommissie REG van 24 januari 2005

Dhr. Lokker

Pag. 3, 13^e regel van beneden, wijzigen in: "De heer Lokker beaamt *dat geprobeerd wordt* om met agrarische natuurverenigigen afspraken *te maken* over de aanwijzing ...vergroten".